

Пряма мова

Презентацію підготував
учень 10 класу
СЗШ №6
Суворов Олександр

Вчитель Дірінг Т.В.

У процесі спілкування у мовців виникає потреба передавати чи відтворювати висловлювання інших.

Які ж існують способи передачі чужого мовлення?

Способи передачі чужого мовлення

*Пряма мова

*Непряма мова

*Невласне пряма мова

*Діалог

*Цитата

- Чужа мова, передана дослівно від імені того, кому вона належить, **називається прямою мовою**
- Слова, що вказують, кому належить пряма мова і як вона висловлена, називаються **словами автора**

Способи передачі чужого мовлення

Пряма мова

Прямою мовою називають точно передану чиясь мову, тобто таку, що повністю зберігає лексику, синтаксис та інтонацію висловлення мовця. Пряма мова характеризується завершеністю своєї структури і обов'язково має при собі слова автора, їх називають авторським введенням.

Відповідно до місця прямої мови речення з нею можуть мати таке пунктуаційне оформлення (А, а — слова автора; П — пряма мова).

А: «П».

А: «П!»

А: «П?»

«П», — а.

«П!» — а.

«П?» — а «П,— а,— п». «П? — а.— П!» «П!— а,— П». «П,— а.— П».

Приклади:

Петро сказав: - «давно хотів поїхати на море».

- "Я тобі винен"- почав хлопець.

- «Ну що ж,- сказала Наталка- хай воно так і залишається».

Способи передачі чужого мовлення

Неряма мова

Непрямою мовою називається чуже мовлення, що передається не дослівно, а зі збереженням лише основного змісту висловлювання. У непрямій мові втрачається лексична, інтонаційна та стилістична своєрідність чужого мовлення. Для передачі чужого мовлення використовуються також непряма мова.

Непряма мова передається складнопідрядним реченням, у якому головне речення передає слова автора, а підрядне передає чуже мовлення як непряму мову.

Приклади:

Дівчинка грайливо відповіла, що вона вже доросла.

Хлопчик запитав, куди зникає вночі сонце.

Вишлевич зупинив пана Юзефа і запитав, де Юлія

Способи передачі чужого мовлення

Невласне пряма мова

Невласне пряма мова — своєрідний тип мови, проміжний між прямою і непрямою мовою, зближує з прямою те, що в ній зберігаються лексичні й синтаксичні риси чужого висловлювання, манера мовлення і настрої персонажа, але подається ніби від імені автора, в мову якого вплітається мова дійової особи. Відтак створюється двоплановість висловлювання: передається "внутрішнє мовлення" персонажа його думки, настрої, але виступає за нього автор; об'єктивна оцінка подій поєднується з переломленням їх через призму сприйняття персонажа. З непрямою мовою зближує те, що в ній дієслова і займенники вживаються у формі 3-ї особи, характерна лише для художнього стилю, "виступає і в поезії, і в прозі як прекрасний вид передачі голосів, яким, за авторовим задумом, треба звучати стримано, приглушено, нещиро, іноді — залишатися лише "внутрішніми" голосами, вираженням роздумів, загнаних у себе почувань тощо.

Способи передачі чужого мовлення

Діалог

Діалог – це пряма мова, що передає розмову двох осіб. Слова кожної особи, яка бере участь у розмові, називаються репліками. Слова автора супроводжують репліку, якщо не зрозуміло, кому належить пряма мова.

Приклад:

-Васильку! А ти ж знаєш, що я тебе на осінь записала в школу?

— Звичайно, знаю! — відказав Василько і хотів бігти далі.

— Та почекай, — зупинила його мама.

(За В. Тереном).

Способи передачі чужого мовлення

Цитата

Цитатою називається дослівно наведений зі збереженням усіх граматичних та стилістичних особливостей уривок із чужого висловлювання, що використовується мовцем для підтвердження чи пояснення думок. Тому в цитаті не можна нічого змінювати, навіть розділових знаків. Цитата на письмі береться в лапки.

Приклад:

*Видатний український живописець висловлювався так:
«Малюнок — кістяк живопису, на якому він тримається».
«Малюнок — життя твору, колір — його одяг» (Із журналу).*

Список літератури

Підручник з української мови
10-11 клас
"Вікторія" 2007р

Підручник з української мови
8-10 клас
"Дніпрокнига" 2008р

полезный сайт www.wikipedia.org